

Departament de Geografia i Història
ESTIU 2023
2n d'ESO
CIÈNCIES SOCIALS

1. Presentació d'un **dossier fet a mà** amb la informació que tot seguit es concreta.
Lliurar al professor/a al setembre 2023

1. Indica si les afirmacions següents sobre els pobles germànics són veritaderes (V) o falses (F):

- La llengua llatina es va mantenir com a llengua oficial, adoptada pels germànics.
- Els germànics no van mantenir cap tipus de relació ni de contacte amb els romans.
- Els germànics van imposar la seva religió als romans quan van conquerir els seus territoris.
- Els pobles germànics tenien els mateixos costums i tradicions que els pobles romans.
- Els germànics s'organitzaven en clans familiars i tenien un cap militar que exercia com a rei.

2. Defineix amb les teves pròpies paraules els conceptes següents relacionats amb el govern de l'imperi de Carlemany: Marquès, Capitulars, Comte i *Missi dominici*:

3. Quin esdeveniment assenyala el final de l'antiguitat i el començament de l'edat mitjana?

Indica si les afirmacions següents són veritaderes (V) o Falses (F):

- La divisió de l'Imperi romà va facilitar l'arribada dels pobles germànics.
- L'Imperi romà d'Occident, conegut com a Bizanci, va desaparèixer al segle V.
- Els visigots van adoptar el catolicisme i nombrosos aspectes de la cultura hispanoromana.
- L'arquitectura visigoda va destacar per la construcció de grans catedrals de planta basilical.
- Carlemany va crear un sistema de fidelitats personals que més tard va ser la base del feudalisme.

4. Marca l'opció que et sembli més correcta:

A Europa, a l'inici de l'edat mitjana van existir tres grans civilitzacions:

- A) Els jueus, l'Imperi bizantí i els regnes germànics.
- B) L'Islam, l'Imperi bizantí i els regnes germànics.
- C) L'Imperi bizantí, els regnes germànics i els regnes catòlics.

5. Indica el nom de tots els pobles germànics que coneguis i on es van instal·lar.

6. Respon les preguntes següents referents a la invasió de la península Ibèrica pels pobles germànics:

- Quin va ser el poble germànic majoritari en la majoria de territoris de la península?
- En quines ciutats es van instal·lar principalment?
- Coneixes alguna obra d'art o edifici que sigui herència d'aquest poble germànic?

UNITAT 2.

7. Defineix breument els conceptes següents: Alcorà, Mahoma, Mesquita i Profeta.

8. Classifica els grups socials següents segons si es consideren musulmans (A) o no-musulmans (B): Àrabs, Jueus, Berbers, Mossàrabs, Muladís i Cristians.

9. Indica alguns dels avenços en infraestructures, arquitectònics, culturals, científics o tècnics que es puguin atribuir a la civilització islàmica.

10. Després de la integració d'Al-Andalus en l'Imperi islàmic, els hispanovisigots van passar a denominar-se muladís o bé mossàrabs. Descriu les característiques principals de cadascun d'aquests dos grups:

11. L'Islam es va expandir ràpidament per la península Ibèrica, incorporant la seva pròpia organització cultural, religiosa i política. Assenyala la resposta correcta:

- A La victòria a la batalla de Poitiers va permetre expandir l'Islam pel regne franc.
- B Els xiïtes defensen que el califa ha de ser un descendent directe de Mahoma.
- C La dinastia Abbàssida tenia com a capital Damasc i va conquerir la Península Ibèrica.
- D L'àrab era la llengua oficial de l'Imperi i es van prohibir altres religions diferents l'Islam.

UNITAT 3

12. Explica breument en què va consistir el feudalisme.

13. Digues si són vertaderes (V) o falses (F) les afirmacions següents:

- El rei va ser una figura molt poc rellevant durant l'edat mitjana.
- La societat feudal estava organitzada en ordes o estaments.
- El rei i els nobles i el clergat formaven part dels privilegiats.
- La religió i el clergat van tenir gran importància en la societat feudal.

14. Llegeix les frases i escriu el grup social on correspongui:

nobles

monjos

pagesos

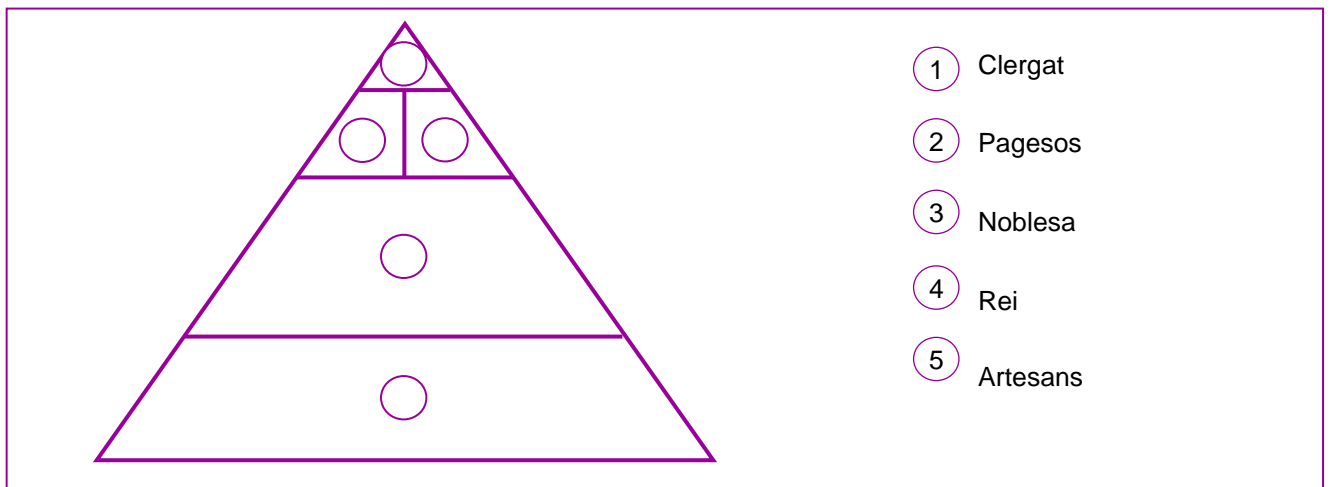
Vivien en petits poblats dins de les terres d'un castell o d'un monestir.
Les seves tasques es repartien entre l'oració, el treball i l'estudi.
Treballaven la terra i pagaven impostos al senyor feudal.
Vivien en castells fortificats juntament amb els cavallers, que eren els seus vassalls.
Eren els encarregats de fer la guerra. També caçaven i participaven en torneigs.

15. Respon les preguntes següents sobre la societat feudal:

- En que consistia el vassallatge
- Què era un feu?
- Qui eren els serfs?

16. Descriu breument com eren les condicions de vida dels pagesos a l'edat mitjana:

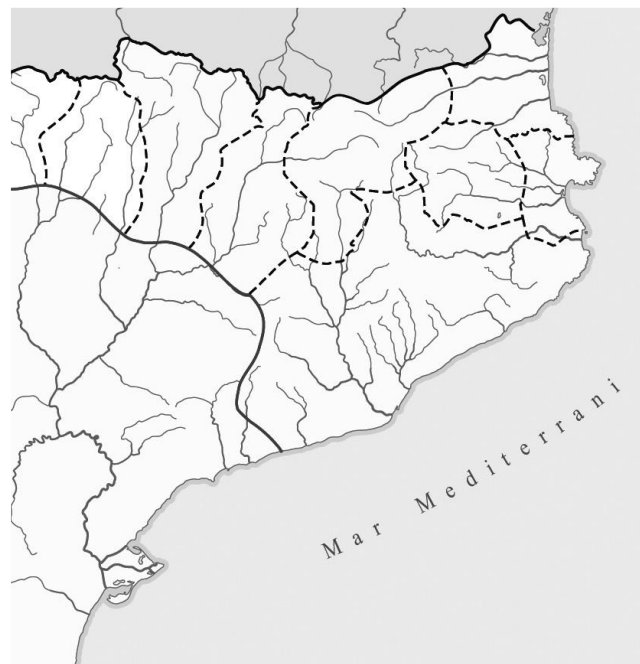
17. Situa cada estament de la societat feudal al lloc de la piràmide que li correspon. A continuació, respon les preguntes:

- Qui formava part dels estaments privilegiats? En què consistien aquests privilegis?
- Qui eren els no privilegiats? En què treballaven?

UNITAT 4

19. a) Explica per què van sorgir els comtats catalans i indica en aquest mapa els noms dels primers comtats catalans.

20. Respon les preguntes següents:

- Què va significar el matrimoni de Ramon Berenguer IV i Peronella?
- Quins territoris va conquerir Ramon Berenguer IV
- A quines persones es van atorgar les terres conquerides?

21. Respon a les preguntes següents:

- Què era la "Catalunya Nova"?
- Qui va ser Jaume I el Conqueridor?

22. Explica què era el call jueu d'una ciutat:

23. Digues si les següents afirmacions són *verdaderes (V)* o *falses (F)*:

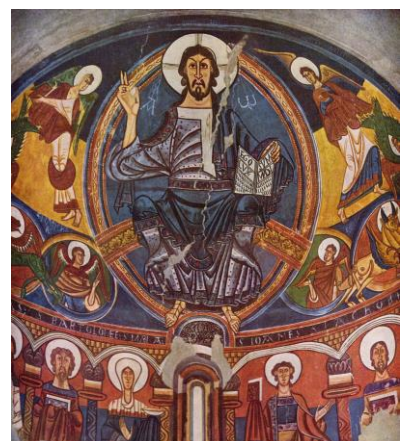
- Guifré el Pelós era el comte de Barcelona, Girona, Urgell i la Cerdanya.
- Jaume I va ser el creador de l'escut de Catalunya i de les quatre barres.
- La Marca Hispànica va ser constituïda pels musulmans de la Península Ibèrica.
- La Corona d'Aragó es va crear a partir de la unió del regne d'Aragó i el regne de Navarra.

24. Relaciona amb fletxes els elements de les dues columnes següents:

Taifes	Estat establert pels musulmans a la Península Ibèrica
Al-Andalus	Regnes musulmans en què es va dividir el Califat de Còrdoba.
Repoblació	Tributs que es pagaven a canvi de mantenir la pau.
Paries	Franja als Pirineus creada pels francs contra els musulmans.
Marca Hispànica	Ocupació de terres deshabitades o conquerides pels cristians.

UNITAT 5

25 Descriu la pintura de Sant Climent de Taüll i, a partir d'aquest exemple, enumera les característiques de la pintura romànica:

26. Indica en la imatge a quines parts d'una església romànica corresponen els nom següents:

Torre campanari

Altar

Volta de canó

Rosassa

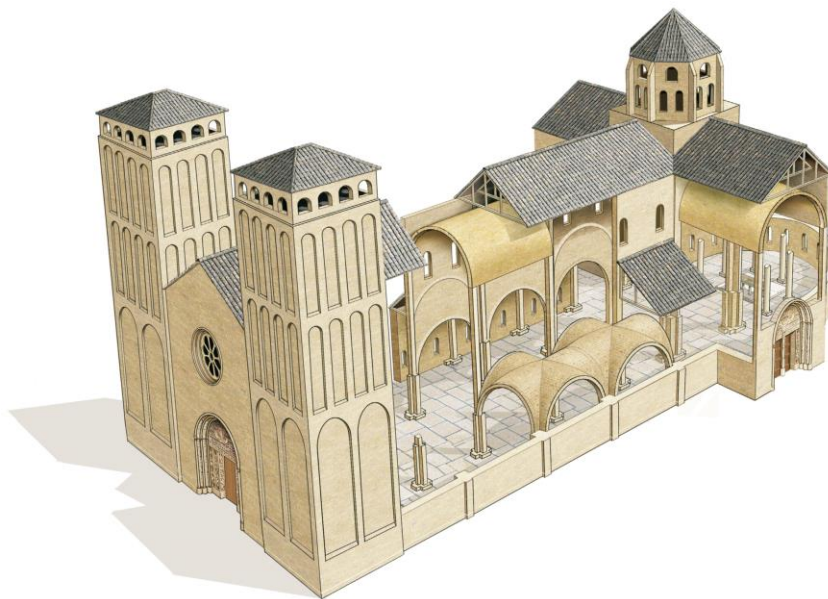
Absis

Nau lateral

Nau central

Cimbori

Transsepte

27. Defineix breument els elements següents que formen part de l'arquitectura d'una església: Altar, Absis, Rosassa i Volta:

28. Indica el nom d'alguna església d'estil romànic de Catalunya que coneguis.

29. Respon les preguntes següents referents a la vida als monestirs:

- Qui vivia als monestirs?
- Quines obligacions diàries creus que tenien els monjos?
- Què creus que significa l'expressió llatina "ora et labora"?

30. Indica amb una X quines característiques artístiques creus que pertanyen a l'estil de la pintura romànica:

Figures hieràtiques.

Representació de sentiments i gestos.

Representació d'escenes religioses.

Pintura crítica amb la societat.

Pintura amb gran sofisticació tècnica.

Profunditat i volum.

UNITAT 6

31. Aquestes ciutats medievals van créixer de forma important a partir del segle XII. Assenyala la resposta correcta sobre les causes d'aquest creixement:

- A Les causes van ser: un període de pau política i religiosa en el qual va augmentar molt la natalitat, i la cessió de terres de l'Església que van permetre ampliar les ciutats.
- B Les causes van fer: la fi de les invasions, la cessió de terres de l'Església per ampliar les ciutats i les conquestes de nous territoris on es van construir noves ciutats.
- C Les causes van ser: la fi de les invasions, l'expansió agrària, l'augment de la població i el creixement del comerç.
- D Les causes van ser: l'expansió agrària, l'augment del nombre d'artesans de diferents oficis per ordre reial i la disminució de morts violentes.

32. Explica quines activitats realitzaven a les ciutats medievals: els artesans, els gremis i l'alta burgesia.

33. Explica quin paper creus que van tenir les grans fires en l'expansió comercial:

UNITAT 7

34. Descriu amb les teves pròpies paraules el funcionament de les Corts medievals de la Corona d'Aragó:

35. Observa el mapa següent i dibuixa les principals rutes comercials que van emprendre els comerciants catalans a partir del segle XIII

36. Digues si són vertaderes (V) o falses (F) aquestes afirmacions sobre la Corona d'Aragó:

- Els monarques governaven la Corona d'Aragó de manera absoluta.
- La Corona d'Aragó va conquerir les illes Balears i el regne de València.
- El comerç es practicava únicament en els territoris de la Corona d'Aragó.
- La Pesta Negra va permetre als camperols millorar les seves condicions de vida.

37. Respon les preguntes següents sobre els conflictes que es van produir durant el segle XV a Catalunya:

- Qui eren els remences? Quines eren les seves demandes?
- Què eren la Biga i la Busca? Quina postura defensava cada grup?
- Quin paper va tenir Alfons el Magnànim en el conflicte de la Biga i la Busca?.

UNITAT 8

38. Indica si les següents afirmacions sobre la formació del regne asturleonès són verdaderes (V) o falses (F). A continuació, corregeix les falses:

- Pelagi va ser el primer rei del regne de Pamplona.
- Al regne d'Astúries s'hi va desenvolupar l'art preromànic.
- El regne de Lleó alguns anys més tard va passar-se a anomenar regne de Castella.
- El nom de Castella era degut a la gran construcció de castells per impedir les incursions musulmanes.

Dins del món cristià medieval van existir tres grans llocs, que foren objecte de peregrinació: Jerusalem (on es venerava el sepulcre de Jesús), Roma (on es trobava la tomba de l'apòstol Pere), i Santiago de Compostela (on s'honorava la tomba de l'apòstol Jaume).

Les grans peregrinacions cap a la ciutat de Santiago van tenir lloc principalment des del segle XI fins al XV. Els peregrins procedien de tota l'Europa occidental i central. Allò que feia moure a tanta gent era, sobretot, la fe religiosa. Tot i així, era habitual trobar-se mercaders que oferien els seus productes, joglars, artistes o bergants.

39. El Camí de Sant Jaume ha estat i segueix essent avui en dia una de les rutes de peregrinació més importants de la cristiandat. Indica quan s'inicia el Camí de Sant Jaume:

- A Al segle VIII gràcies a Alfons I, que fou el primer rei del regne d'Astúries.
- B Al segle IX, després que Alfons I ordenés construir una església per honorar la tomba de Sant Jaume.
- C Al segle XI, amb la creació de camins per arribar a Santiago de Compostela des de diversos punts d'Europa.
- D Al segle X, quan es va acabar de construir la catedral de Santiago de Compostela per ordre d'Alfons el Savi.

40. Descriu breument les principals característiques del regne de Castella a l'Edat Mitjana: organització política, economia, i societat.

UNITAT 9

41. Descriu l'arquitectura de exemple, enumera les característiques de l'arquitectura gòtica.

42. Defineix les característiques dels tres tipus de pintura sobre taula més importants que van predominar en l'art gòtic: els retaules, la pintura al tremp i la pintura a l'oli.

43. Indica la funció dels elements arquitectònics següents del gòtic: rosassa, contrafort: i volta de creueria.

44. Assenyala les afirmacions vertaderes sobre l'escultura i la pintura gòtiques:

- Els rostres de les escultures gòtiques reflecteixen realisme.
- Les figures escultòriques de l'art gòtic solen aparèixer aïllades.
- La pintura gòtica comença a reflectir escenes de la vida quotidiana.
- Els gestos i els rostres de les figures pictòriques del gòtic transmeten sentiments.

UNITAT 10

45 Respon les preguntes següents:

- Per què hi ha zones de la Terra molt poblades i altres amb pocs habitants?
- Quins són els països o regions més poblades del planeta?

46 Classifica els principals focus de població al món:

- Més de 1000 milions d'habitants:
- Entre 500 i 1000 milions d'habitants
- Entre 100 i 500 milions d'habitants

47. Calcula la densitat de població d'aquests països i compara els resultats:

- Islàndia: hab./km²
329.100 habitants / 103.125 km²
- Espanya: hab./km²
46.439.864 habitants / 505.990 km²

- Níger: hab./km²
17.138.707 habitants / 1.267.000 km²
- Estats Units: hab./km²
322.369.319 habitants / 9.857.306 km²

- Si la densitat mitjana mundial és de 13,9 hab./km², justifica les dades que has obtingut?

48. Descriu la situació demogràfica dels països rics i dels països pobres en l'actualitat.

49. Les demogràfiques a la Xina han tingut diferents objectius en funció del moment històric. Quina de les frases següents és la correcta?

- A A finals dels anys 70 s'instaura la política del fill únic.
- B A principis dels anys 70 es prohibeix l'accés als anticonceptius.
- C A partir de 2015 es permet tenir fins a un màxim de tres fills per parella.
- D A finals dels anys 60 s'instaura la política natalista de la revolució comunista.

50. Indica quin ha estat el comportament d'aquestes taxes en els països rics:

	– Natalitat	– Mortalitat
– Segle XVIII		
– Segle XIX		
– Segles XX i XXI		

